

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Secunda. An Coeli sint compositi ex materia, & forma?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

Indicatur quod habeat aliquam naturam communem genericam cum Elementis, non vero specificam, illa etenim accidentia non sunt propria Elementis ut sequantur differentiam ipsorum, consequenter ex illis parum infertur; minis ex coloribus, quia illi colores sunt tantum apparentes ex varia reflexione luminis per medium ad nos variati. Et per hoc patet ad probationem primam minoris. Pro secunda respondeo distinguo: Ant: In Cælis & Astris sunt qualitates activæ elementorum formaliter & actu, nego; eminenter, & in Virtute, seu effectivè, concedo Ant: & nego consequentiam.

Instatur: Quod aliquod Corpus habeat aliquam Qualitatem formaliter activam, verbi gratiâ, ignis, propriè & formaliter calefaciendi, non aliunde cognoscitur, nisi ab experientia sensuum, & ab ipso effectu, quem experimur ab igne, sed Cæli & alstra æquè effectum istum producant, & nos eum experimur, ergo: Patet major: Quia si hæc ratio tollatur, non habebimus media, per quæ poterimus cognoscere aliquid esse formaliter calidum, vel non; probatur minor, quia non minus experimur nos calefieri à sole, quàm ab igne. R. distinguo: ma: Quod aliquid: &c. si contra sensum & experientiam ratio non convincat contrarium, concedo maj. Si convincat, nego maj. & distinctâ similiter minori, nego consequentiam. Itaque licet Cæli & Alstra calefaciant, &c. quia tamen constant naturâ simplici & incorruptibili, ideo non debent in se formaliter habere illas qualitates.

Urgetur: In Cælis aliqua partes sunt rariiores, alia: densiores, alia: lucidiores, alia: obscuriores, ergo Cæli sunt mixti: Ant. patet ex Philosopho 1. Meth. cap. 4. id docente. Probatur conseq: Quia illa diversitas oritur ex majori & minori perfectioni, & imperfectiori mixtione, sed &c. ergo. Respondeo negando conseq: cum sua probatione, sed oritur ex raritate & densitate, quæ consequitur quantitatem talis corporis.

QUÆSTIO II.

An Cæli sint compositi ex materia & forma?

Supposito, quod Cæli non sint mixti ex Elementis, quodque sint corpora simplicia, difficultas nunc est, an sint compositi ex materia, & an hæc materia sit ejusdem rationis cum nostra? In qua difficultate Averroës pluribus in locis docet Cælum esse omnino corpus simplex omnis Compositionis ex materia & forma expers, quod aliquando solet dici materia, quia subjicitur accidentibus, ut quantitati, &c. congruentius tamen habet rationem subiecti. Contraria tamen sententia tamen sententia est universaliter omnium Philosophorum, Theologorum, & plurimorum Patrum, cum quibus

Dico I. Cælum est compositum Physicè ex materia & forma substantiali.
F. Amandi Hermann Physica.

Probatur primò: Ex Autoritate Sanctorum Patrum D. Augustini lib. de Gen. imperfect: cap. 17. ubi dicit: *Quod Cælum, & terra appellatum est, materies erat quadam confusa, de qua mundus, qui duabus maxime partibus, Cælo & terrâ constat, digestus Elementis & acceptâ formâ, fabricaretur.* D. Bernardi Serm. de S. Martino, ubi ait: *Sicut enim sunt corpora terrestria, sic sunt & corpora Cælestia, sed longè verò alia Cælestium gloria, alia terrestrium.* lib. 5. de Confid. cap. 3. sic de Cælis loquitur: *Ista siquidem omnia est supra loco, præcio infra sunt, & dignitate natura, sunt enim corpora, & alibi*

Probatur secundò ratione: Cælum est substantia sensibilis, ut asserit D. Bernardus Sermone 27. in Cant: *Corporis sensibus subjacens, & de se certum est, & indubitatum, ergo est compositum: Probatur consequentia, si non esset compositum, esset vel sola materia, vel sola forma, sed neutra sola esset potest, ergo; Probatur minor, non sola materia, quia hæc est incompleta, & per se defectò non movetur, sed cælum est completum & perfectum moveturque per se, ergo: Non etiam est sola forma, quia vel esset materialis, & hoc non, ob idem argumentum, & quia hæc non nisi miraculosè est sine subiecto, Cælos autem esse tales naturaliter non miraculosè certum est; vel Spiritualis, & tunc vel partialis & incompleta; & hoc non, sola enim anima rationalis est talis, & iterum, quia tunc Cælum ordinaretur ad Constitutionem alterius compositi, sicut ordinatur anima, quod falsum est: vel esset totalis & completa, & hoc etiam non, quia sequeretur quod esset intellectu, & voluntate præditum, quia proprietates & potentia sequuntur naturam, sed intellectus & voluntas, sunt potentia substantia spiritualis completa.*

Probatur tertio: In Cælo non minus, quàm in rebus sublunaribus reperitur quantitas, figura, densitas, raritas, obscuritas, & claritas, sed ex his arguuntur omnia constare materia, ergo etiam Cælum constat: Probatur minor, quia quantitas immediatè inheret substantia materiali, figura est quidem modus quantitatis, raritas, & densitas consequuntur corpoream substantiam veluti proprietates, nam raritas ex Philosopho est magna quantitas in parva materia propria, & densitas est parva quantitas in multa materia; similiter claritas & obscuritas sunt corporibus propria.

Dices: Non repugnat substantiam corpoream simplicem esse, carentem compositione ex materia & forma, & tamen sit subiectum quantitatis, & similium accidentium, ergo ex hac ratione non probatur Conclusio, consequenter Cælum erit tale corpus cum spectet ad universi pulchritudinem, ut in eo sint talia corpora simplicia. Respondeo 1. Antec: non esse certum, qui enim teneret extensionem quantitatis fieri ratione materia, & omnem quantitatem essentialiter respicere materiam: Ant: facile negaret. Respondeoposito, quod sit

III. Non potest esse sola materia vel sola forma.

IV. Probatur etiam ex accidentibus.

Bbbb a possi

Ex non re-
pugnantiā
non potest
inferri con-
suetudo.

possibilis talis substantia, non tamen inde sequitur, eam defacto esse, aut esse Caelum; non primum, quia ex possibilitate rei non inferitur statim actualis existentia, congruentia verò illa quòd talis substantia faciat ad pulchritudinem univèrsi, parum facit; Quia congruentiæ non sunt ad asserendum aliquid, sed ad ostendendum Id (quod aliunde ex sufficienti fundamento constat jam esse) rectè factum esse, alioquin enim quotiescunquè excogitari posset aliqua congruentia alicujus rei, cujus posse ad pulchritudinem Univerſi faceret, statim deberet asseri actu esse, ut verbi gratiā, non implicat dari aliquid corpus, quod non sit mobile, & ejus existentia ad pulchritudinem Univerſi faceret, ergò est. Neg. conseq. nec etiam secundū, quia Caelum est corpus naturale, ergò debet constare natura, quæ est materia & forma.

VI.

Probatur per
inductionem.

Probatur quarto. Per Inductionem constat, omnia alia Corpora esse Composita ex materia & forma, ergò idem dicendum est de Cælo, vel debet particularis ratio assignari, quare Caelum à tali compositione sit exceptum; Subſumo, sed nulla ratio assignari potest, ergò: Probatur subſumptum; quia vel esset quòd Caelum sit incorruptibile, ratione cujus non debet habere materiam; vel quia in Cælis non videmus accidentia communia cum his inferioribus; vel quia in eo non videmus transmutationem substantialem; vel quia frustra poneretur in eo materia & forma, sed nulla ex his rationibus aliquid probat, ergò. Probatur minor, quoad singulas: Non prima, quia licet materia sit principium corruptionis, non est tamen nisi ratione formæ, unde si forma naturaliter petat semper conservari, petit etiam materia, cum illa sit ingenerabilis in Entitate. Sed nec secunda etiam; quia patet, & mox dicam in Cælis sunt quantitas, figura & aliæ accidentia communia, cum his inferioribus. Non tertia, quia licet materia prima fuerit investigata ex transmutatione, illà tamen inventà semel, cognitum est eam esse necessariam, non propter solam transmutationem, sed etiam propter multa alia, nempe ut sit subſectum formæ, & componat cum ea compositum substantiale; sicut locus investigatus fuit ex translatione corporum, denique ejus naturà investigatà, cognitum fuit, non solum ea, quæ transferuntur esse in loco, sed etiam alia, ut terra & alia Elementa, sic licet materia sit subſectum generationis & corruptionis in his inferioribus, hæc ratio non est tamen ei adæquata; unde licet materia in Cælis non habeat hoc munus, habet tamen aliud. Non deniq; Quarta: Quia materia ponitur in Cælo ut illud sit compositū actu, & quia in eo videmus accidentia his sublunariis similia; Forma verò, ut sit in actu, ut agere possit, ut motus sit ei naturalis, ut ei sit connaturalis talis figura, talis quantitas, tale lumen, talis operatio; Cùm enim materia sit indifferens ut habeat hunc, vel illum motum, hanc vel illam quantitatem, debet determinari à forma.

Dices: Caelum non habet inclinationem ad motum Circularem, nisi passivum, sed hæc provenit ex materia, ergò. Contrà, Inclinatio sive activa, sive passiva, non provenit à sola materia in Cælis, quia nec provenit à fo-

la materia in sublunariis, quòd enim ignis ascendat sursum, & terra deorsum, à materia provenire non potest, cum sit eadem, ergò à forma, ergò similiter in Cælo, materia enim utrobiquè est indifferens ad hunc, vel illum motum determinatur verò per formam.

Contra hanc Conclusionem opponitur Farrago Authoritatum & Textuum ex Aristotele, in quibus omnibus, Cælis denegat materiam, unde Maſtrius dicit secundum Aristotelem, & lumen naturale non esse ponendam materiam in Cælis, sed utrumquè perperam dictum est; primò quidem esto enim in pluribus locis materiam neget, in aliis tamen adstruit, ut 8. Metaphyl. Textu 3. loquens de rebus, quæ constant materiā, ait: *Omniem substantiam sensibilem constare materiā, sed Caelum est Corpus sensibile, ut ipse docet Aristoteles Text. 1. & 12. Metaph. l. 5. 1. Cæl. Text. 92. & 2. Phys. lib. 19. ergò Caelum constat ex materia.* Unde, quando alibi negat in Cælis materiam intelligendus est de materia, prout est sub actu secundo corruptionis & mutabilitatis, quasi diceret, Cælos nunquam mutari, & actum secundum habere materię. Secundò non video, quomodo potuerit Maſtrius asserere, Caelum secundum lumen naturale carere materia; benè tamen secundum Theologos; an non ipsemet perfectius ex lumine naturali penetravit res ut Theologus, quàm ut Philosophus. Et sanè hoc dictum probat, omnes Theologos, qui hoc adstruunt lumen naturale, vel cognoscere, vel eo non fuisse usus, cùm tamen Theologi multum juvent Philosophos in veritatibus Philosophicis indagandis ut, de separabilitate accidentium, & quantitatis à substantia, de subsistentia, &c. deinde lumen naturale, quod allegat, parum probat, nam ex incorruptibilitate non inferitur, quòd non constet materiā, cùm imprimis hoc ipsum & Theologicè, & Philosophicè, demonstratur à pluribus contrarium, ut in sequenti questione videbimus; Et quamvis ex mutabilitate sit investigata materia, non sequitur, ergò eam solum ibi esse ubi est mutatio, ut in ultima probatione Conclusionis copiosius adduxi & probavi.

Dico 2. Materia Caelorum est ejusdem rationis cum materia sublunarium. Ita Scotus D. Bonaventura, &c. contra Thomistas, Ravium, Averlam, Amicum: &c.

Probatur primò: Ex Authoritate SS. Patrum, & Doctorum nostrorum D. Augustini lib. 12. Confessio. cap. 8. dicentis: *Tu Domine fecisti mundum de materia informi, quam fecisti de nulla re pene nullam rem, unde faceres magnas, quæ miramur Filii hominum, valde enim mirabile hoc cælum corporeum.* De quo pene nihil faceres hæc omnia, quibus iste mutabilis mundus constat. Sed Mundus constat Cælo, & Terrā tanquam partibus, ut ibidem cap. 19. ait Idem S. Doctor: *Item verum est, quòd mundus iste visibilis habeat magnas partes suas, Cælum & Terram, ergò.* Et lib. Gen. imperf. cap. 3. dicit: *Mundus vocatur digestio, & ordinatio singularum quarumque rerum.*